

Kremer-Kashkashian ondanks verschillen uitstekend violduo

Concert: Gidon Kremer (viool) en Kim Kashkashian (altviool).
Programma: Mozart, Duo's KV 423 en 424; Hindemith, Sonate opus 25 nr 1 voor altvioolsolo; Prokofjew, Sonate opus 115 voor vioolsolo; Schnittke, Praeludio in memoriam Sjostakovitsj; Berio, Duet; Gehoord: 13/10 in de Kleine Zaal, Concertgebouw, Amsterdam.

Door THEO MULLER

Tonschönheit ist Nebensache, schrijft Hindemith boven het razendsnelle vierde deel van zijn sonate opus 25 nr. 1 voor altviool. Op de jonge Amerikaanse altiste Kim Kashkashian heeft deze aansporing tot krassen nauwelijks invloed: zelfs in de moeilijkste passages behoudt zij een prachtige, warme toon. De violist Gidon Kremer daarentegen maakt Hindemiths devies niet zelden tot het zijne — ook wanneer de realisatie van het notenbeeld helemaal niet dwingt tot verwaarlozing van de toonkwaliteit.

Het verschil tussen beide instrumentalisten was extra goed waarneembaar, doordat het programma waarin Kashkashian als de gelukkige opvolgster van Kremers vorige vrouwelijke partners mocht aantreden niet alleen duomuziek bevatte, maar ook voor elk instrument een solosonate. Uit de uitvoering van deze sonates bleek een enorm verschil in muzikale en instrumentale aanpak. Des te wonderlijker was het, te merken dat de twee strijkers als duo toch een goede eenheid vormen.

Kashkashian deed zich in de schitterende solosonate van Hindemith kennen als een temperamentvolle, zowel warmte als integriteit uitstralende persoonlijkheid. Zangerige meditaties en ritmisch markante gedeeltes wist zij in een vloeiend en gloedvol beoog te omspannen. Haar intense toon — voortgebracht door een Andreas Amati — bleef voortdurend van de hoogste kwaliteit.

Kremer heeft op een heel ander soort toonvorming patent. Door snel en met weinig druk te strijken, bereikt hij een dun, fluwelig geluid dat weinig kern en veel boventonen bevat. Ideaal om hoge cantabile melodieën als het ware gewichtsloos te maken, of virtuoze passages een lichte, speelse toets te geven. De keerzijde van de medaille is dat men bij Kre-

mer tevergeefs zal wachten op een werkelijk warme, verzadigde toon. Verder staat hij zichzelf nogal veel strekkbijgeluiden toe.

In de solosonate van Prokofjew moesten wij, in ruil voor de omfloerste, ietwat ijdeluiterige klankschoonheid van de dolce-gedeeltes, nogal wat ongerief in de vorm van een grof spiccato en schraperige bijgeluiden in het passagewerk voor lief nemen.

Wat dat betreft lijkt Kremers spel absoluut niet op dat van zijn leraar David Oistrach. Prokofjew heeft zijn in 1947 voltooide sonate aan Oistrach opgedragen, die hem echter nooit heeft willen spelen. Het duurde dan ook nog enige tijd voordat men het, stuk in Moskou überhaupt leerde kennen: dankzij Ruggiero Ricci die het zo'n twaalf jaar geleden op een recital voor het eerst heeft laten horen. Kremer maakte van de brutaal-nafteve hoekdelen niet meer dan erin zit, maar bereikte in het middendeel mooie momenten.

Veel geconcentreerder en compacter was zijn weergave van Schnittkes boeiende Preludio ter nagedachtenis van Sjostakowitsj, waarin de letters B.A.C.H. en Sjostakowitsj' initialen D.S.C.H. als noten verwerkt zijn. Een grappig effect leverde de tweede, op een band opgenomen viool die zich opeens, door het gordijn achter het podium heen, in het discours mengde.

In de twee duo's van Mozart, die het originele en goedopgebouwde programma omsloten, deed de altiste dynamisch een stap terug, waardoor zij wonderwel in balans kwam met de viool. Ook in haar toonvorming sloot zij zich bij Kremers wat bleke geluid aan. De twee langzame middendeel kregen een fijnzinnige uitvoering — maar echte verrassingen op interpretatief gebied waren er niet.

Verrassend waren wel de Duetten van Berio uit 1981/1982. Uitstekend voor de instrumenten geschreven stukjes die soms, zowel door hun beknopte omvang als hun tonale idioom, aan de violduo's van Bartok herinneren. Kremer en Kashkashian speelden de onderhoudende deeltjes alsof zij al jaren op hun repertoire staan.

De luidruchtige bijval van het overwegend jonge publiek werd beloond met twee toegiften: een concertant rondo van Rolla en een serie tintelende, geestige Ländlers.